

Проф. Иван ПАЛИГОРОВ - заместник-министър на земеделието и храните, пред списание „Гора“

Носим отговорност не само към нашите предшественици, но и към бъдещите поколения

- Проф. Палигоров, можем ли да говорим за приемственост в управлението в ролята Ви на зам.-министър?

- Служебното правителство има основна задача да проведе демократични и честни избори в страната. Нашата роля е работата на държавата във всички сектори да не прекъсва. Заемайки се с това, направихме констатация какво е постигнато досега и какво предстои в следващите няколко месеца.

Трябва да си даваме сметка, че не можем да започваме винаги отначало и трябва да продължаваме добрите начинания и да утвърждаваме добрите практики. Ако ме питате конкретно - вече се проведе встъпителен семинар на Международната банка за възстановяване и развитие за националната горска инвентаризация. Като продължение на водената политика смятам и работата по предприемане на спешни мерки за опазване на здравословното състояние на горите, включително работата с недържавните собственици на гори, свикването на Националната комисия по лесозащита към ИАГ, направеното по Оперативна програма „Морско дело и рибарство“ и така нататък.

- Доскоро като председател на Съюза на лесовъдите сте запознат с проблемите на колегията и сте заемали позиция по много актуални теми. Как това ще повлияе на работата Ви?

- СЛБ действително дава възможност да се обобщят наболените проблеми на колегията, но не разполага с никакви инструменти освен декларации и становища. Сега, като зам.-министър, мога да поставя директно тези проблеми. На един от тях вече търсим решение - ще предложим промяна в наредбата за работното облекло, която да се отнася за служителите на терен. Тъй като те се нуждаят ежедневно от работно облекло, вместо костюми ще получават по два комплекта теренно, което ще се подменя ежегодно. Вторият въпрос засяга взаимодействието и координацията между държавните горски предприятия и техните поде-

ления и регионалните дирекции по горите във връзка с опазването на горите от болести, вредители и от пожари. Започва обявяването на новия пожароопасен сезон и работата по превенцията на горите от пожари. В същото време около 140 000 дка са горите, засегнати от корояди, над 200 000 дка са пострадали от муналогодишните снегонавявания, което прави около 350 000 дка гори, които трябва да бъдат освободени от повалената и изсъхнала дървесина от короядните петна (близо 1 млн. м³) и да бъде предприето действие за тяхното стопанисване.

- Кои са другите актуални теми за сектора?

- В началото на всяка година вниманието на колегията се съсредоточава върху отбелязването на Седмицата на гората. Подготвяме програмата, в чийто фокус ще бъде работата с децата, с младите хора.

Вих отбелязал и темата за разделението на колегията на работещи в държавните предприятия и в регионалните дирекции по горите и специализираните звена на ИАГ. Това противопоставяне е ненужно и ми се иска да се отнасяме с повече колегиалност едни към други.

Обмисляме и идеята на предишното ръководство за организирани и провеждани на национално съвещание по дърводобива, което не е провеждано отдавна. Наложително е да поставим въпроса за липсата на достатъчно квалифицирана работна ръка в дърводобива, а оттам и за капацитета на дърводобивните фирми да извършват дейността си.

- В каква посока ще се търсят решения?

- Издадохме специална наредба за подготовката на работниците и лицензите за работа с горска и земеделска техника. Стремим се да приведем всички в пълно съответствие с изискванията за безопасни условия на труд, за да намалим риска от инциденти и да предпазим човешкия живот.

Предмет на обсъждане са и дългосрочните договори с

фирмите за дърводобив, което ще им позволи да осигурят постоянни квалифицирани работници, да инвестират в техника, да се възползват от т.нар. горски мерки на Програмата за развитие на селските райони. Технологията и техниката в дърводобива е от 80-те години на миналия век. Немислимо е да останем на това ниво.

Вероятно ще се нуждаем и от специална техника, с която механично се обелва кората на дърветата, нападнати от корояд, за да се предотврати разпространението му при транспортирането на дървесината. Това ще наложи да търсим партньори сред фирмите за дърводобив и държавните горски предприятия, които да инвестират в такава техника.

Трудност създава и недържавната горска собственост, в която нямаме право да осъществяваме лесовъдски мероприятия без съгласието на собственика. Търсим начин при усвояването на короядните петна в държавната гора да обхванем и съседните недържавни. ЮЗДП имат известен опит в това отношение, като предлагат договори на собствениците, според които разходите за добива, направени от предприятието, ще се приспадат от приходите от продажбата на дървесината и собственикът ще получи остатъка. Проблемът идва от невъзможността да открием всеки от собствениците.

- Има ли интерес към продажбата на частни горски имоти на държавата?

- Закупуването на недържавни гори от държавните горски предприятия е добра практика, която би било добре да продължи. Това дава възможност за комасация на горите, тъй като частните владения са разпръснати по малки площи, а собствениците не могат да си позволят да ги стопанисват ефективно. Интересът от страна на частните собственици на гори е голям. Само в едно от предприятията има над 1000 заявki, което е десетократно повече от възможността за изкупуване. След направена проверка на приключените вече сделки бе установено, че са извършени при пълна прозрачност. Схемата може да продължи, но трябва да се гарантира с воля на правителството и парламента от следващия мандат.

- На какъв етап е националната горска инвентаризация?

- Бих искал да изясня, че националната горска инвентаризация (НГИ) трябва да бъде приложена у нас по няколко много важни причини. Първо, за да разполагаме с надеждна информация за стратегическо планиране, която да е съпоставима с предоставената от всички европейски страни. Националната горска инвентаризация не бива да се противопоставя на инвентаризацията за националното горско планиране, която се извършва в отделните горскостопански единици. Този тип планиране започва у нас още от началото на ХХ век. Инвентаризацията дава основание за планирането на мероприятията на съответната група насаждения или стопански класове за едно десетилетие, докато НГИ дава национално съпоставими и значими данни като разпределение на площта и на общия запас по дървесни видове, данни, които няма как да получим като сбор от конвенционалната инвентаризация за нуждите на горското планиране. Досега поради липса на

средства тази важна тема е поставяна на втори план, но съм благодарен на предишното ръководство на МЗХ, че договарят и подписан и вече се провежда вътършният семинар по проекта. В следващите 18 месеца предстои много напрезната работа на територията на ЮЗДП, което е избрано за пилотен регион за първата национална горска инвентаризация. В Европа този процес е започнал преди десетилетия, като някои от страните вече разполагат с втора или трета национална горска инвентаризация. Предстои нашите консултанти от Световната банка да предложат съответната технология за България, която трябва да бъде приета от Националния консултативен съвет по проекта. След това предстои обучение на експерти и закупуване на съответното оборудване и софтуер. Следва експерименталното приложение, а от получените резултати ще бъдат обобщени данни за съответния пилотен регион. Надявам се освен данните от измерванията в края на 18-те месеца на проекта да получим препоръки за нашите действия в другите райони на страната. За пилотния регион използваме опита на Швейцария.

- Става дума за дългосрочна политика, която няма да се ограничи в мандата на едно правителство.

- Политиката в областта на горското стопанство се прави днес, но дава отражение върху стопанисването и управлението на горите в бъдеще. Днес вземаме решения въз основа на това, което сме наследили от нашите предшественици и се надяваме действията ни да са правилни, за да имат нашите деца и внуци такива гори, каквито получихме ние от нашите родители. Защото горите са онази част от природата, която създава най-добри условия за развитие на обществото. Така че трябва да продължим тази политика на предишните поколения лесовъдци, които в началото на миналия век са намерили една опустошена откъм гори държава и неслучайно лесовъдът Христо Разсуканов в една от своите пиперливи статии в тогавашните вестници пише, че за цивилизоваността на един народ се съди по горите му. Така започва тази мащабна по своите характеристики дейност с 18 млн. дка залесени гори, с много баражи и други укрепителни съоръжения, които изграждат облика на днешна България. Отговорността, която носим, е не само пред нашите предшественици, а в по-голяма степен пред децата и внуците ни.

- Какво пожелание ще отправите към нашите читатели в навечерието на Седмицата на гората?

- Пожелавам на цялата колегия да има увереността и смелостта да утвърждава добрите практики в своята работа. Време е да спрем да създаваме впечатление за политически и/или лобистки зависимости, а да отдадем значимото на стопанисването и опазването на зеленото богатство на страната. Ръководството на МЗХ и лично аз ще бъдем зад всеки, който изпълнява съвестно задълженията си.

Пожелавам здраве, много сили и воля в професионалното стопанисване на българската гора, в което е благородството и красотата на лесовъдската професия!

Интервю на Юлия СЪБЧЕВА
Снимка Йордан ДАМЯНОВ